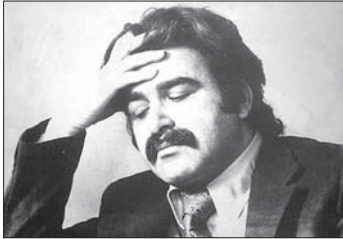

زیر آسمان فیر وزهای

سرقت یادگارهای غلامحسین ساعدی دست‌نوشته‌های «گوهر مراد» مفقود شد

● شرق:دست‌نوشته‌هاویادگارهای «غلامحسین ساعدی» به سرقت رفته است. این خبری است که «علی‌اکبر ساعدی» برادر «گوهر مراد» در یادداشتی که در خبرگزاری «ایسنا» منتشر شده اعلام کرده است. غلامحسین ساعدی اگر در سال ۶۴ خورشیدی در غربت پاریس برای همیشه ساکن «پرلاسر» نشده بود؛ هنوز می‌توانست یکی از سرمایه‌های تئاتر ایران باشد. هرچند آنچه او از خود به جای گذاشته بخشی از تاریخ و سرمایه تئاتر و سینمای ایران است. در طول کار حرفه‌ای‌اش تنها یک «چوب به‌دستان ورزیل» و اقتباس مهرجویی از آن یعنی «گاو» برای ماندگاری او کافی است. حالا بخشی از این یادگارها به سرقت رفته است. علی‌اکبر ساعدی در یادداشت خود درباره چگونگی این اتفاق گفته: «دوسال پیش شخصی در تماس تلفنی با من، خود را محقق و نویسنده‌ای معرفی کرد که به قصد پژوهش درباره زندگی و آثار غلامحسین ساعدی خواستار ملاقات و ضبط صحبت‌هایم درباره برادر ام است. با پرس‌و‌جوهای پیش از ملاقات نخست، مشخص شد با محافل ادبی ناآشنا نیست و با عدادی دیگر از اهل ادب و هنر نیز ملاقات‌هایی داشته طی بیش از یک‌سال با رفت‌وآمدهایی او و ملاقات‌های فراوان در کتابخانه منزل شخصی‌ام اعتماد من را جلب کرد و تعدادی از دست‌نوشته‌ها، عکس‌ها، نامه‌های شخصی و برخی از کتاب‌ها و مجله‌های نایاب غلامحسین را به او نشان دادم؛ اسنادی که همگی پس از پایان دیدار، به کنشوا و کمدهای نگه‌داری آثار ساعدی برگردانده‌می‌شدند. چندروز پس از آخرین ملاقات این جوان متوجه شدم تعداد زیادی از دست‌نوشته‌های چاپ‌شده و چاپ‌نشده تملکی عکس‌های گنجینه‌ساعدی شامل عکس‌های خصوصی، تئاتر، فیلم‌هاو عکس‌های حاشیه خلیج‌فارس، تعدادی از کتاب‌های نایاب و مجلدات الفبایی چاپ پاریس و دردناک‌تر از همه دوجلد یادنامه‌ای که شامل بدادشت‌های اهل فرهنگ و هنر در مراسم ختم و هفتادمین سالگرد تولد غلامحسین بود، به سرقت رفته‌اند.

درست در مرکز شهر هرات و در طبقه پایین کتابخانه عامه این شهر، راسته‌ای از خیابان، از سوی دولت برای کتابفروشی‌ها اختصاص یافته است. کتابفروشی‌هایی که شمارشان از انگشتان دست فراتر نمی‌رود و تنها منبعی است برای کسانی که خواستار کتابند.

اگر سری به این کتابفروشی‌ها بزنیم، کتاب‌هایشان بیشتر چاپ ایران است. ایران پیوند فرهنگی خوبی با این سوی مرز دارد و یکی از منابع اصلی خرید کتاب برای افغان‌ها به‌شمار می‌رود و در برابر، به‌باور ناشارن ایرانی، افغانستان یک بازار ناب برای فروش کتاب است. زبان و فرهنگ مشترک را می‌توان عامل بنیادی این موضوع دانست.

با بالا رفتن شمار دانش‌جویان و افزوده شدن قشر کتابخوان این شهر، بازار کتاب‌های ایرانی رونق خوبی در این چند سال در هرات داشته است. هم‌اکنون کتابفروشی‌های این شهر پر از کتاب‌هایی از نویسندگان ایرانی است و کمتر کسی در قشر کتابخوان پیدا می‌شود که با نام‌های سپهری، هدایت، دکتر شریعتی و... آشنا نباشد.

کتابفروشی‌ها مدعی‌اند که بیش از ۹۰درصد از کتاب‌هایشان چاپ ایران و از نویسندگان و مترجمان ایرانی است. همچنین تنها کتابخانه بزرگ هرات که ۴۵هزار جلد کتاب دارد، برپایه گفته‌های مسسولان آن بیش از ۸۰درصد کتاب‌هایش از نویسندگان ایرانی است.

چرا کتاب ایرانی؟

یکی از دلایلی که چرا کتاب ایرانی؟ در بالا گفته شد که همانا زبان و فرهنگ مشترک است؛ ولی روی‌هم‌رفته افغانستان در سده‌ده جنگ همان‌گونه که بدنه‌های سیاسی و اقتصادی‌اش از هم پاشید، فرهنگ هم با آن فرو ریخت. نویسندگان، شاعران و فرهنگیان این دیار به کشورهای دیگر کوچیدند و سرنوشت این سرزمین با جنگ یکی شد و همچنان هم جسته‌وگریخته دنباله دارد.

همین هم انگیزه‌ای شد تا افغان‌ها از کتاب و چاپ آن دور شوند؛ چنان دور که دیگر اکنون پس از ۱۲سال آرامش کم – و – بیش، باز هم نتوانست‌اند فرهنگیان آن، کتاب خود را دست‌کم در این کشور به‌درستی و آنگونه که می‌خواهند چاپ کنند.

هرات هم جدا از این بدنه نیست. با اینکه ناشارن بسیاری در این شهر هستند، اما کار اصلی‌شان کتاب نیست و بسنده به چاپ کارت‌های محافل گوناگون و مجلات کرده‌اند!

از سوی دیگر برای ناشارن صرف ندارد تا کتابی را اینجا به چاپ برسانند. محمدی، یکی از ناشارن هرات می‌گوید: «نخستین مساله امکانات است. یعنی ماامکانات این را نداریم تا کتابی را چاپ کنیم که در ایران چاپ

جایزه بهترین فیلمنامه جشنواره «دوربان» به «گذشته» رسید

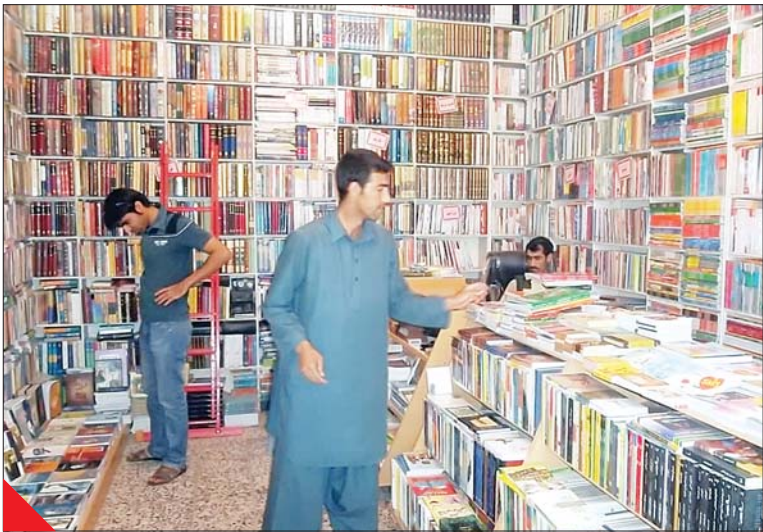

شرق: فیلم «گذشته» اصغر فرهادی که در جشنواره‌های کن، سیدنی و مونیخ به نمایش درآمده است، توانست جایزه بهترین فیلمنامه جشنواره دوربان را از آن خود کند. سی‌وچهارمین جشنواره فیلم دوربان در آفریقای جنوبی پس از ۱۱ روز برگزاری ۲۷جولای به‌کار خود پایان داد. در مراسم اعطای جوایز، فیلم «گذشته» به‌عنوان جدیدترین ساخته فرهادی توانست جایزه‌بهترین فیلمنامه‌را

دریافت کند. مسوولان جشنواره دوربان از نمایش فیلم جدید اصغر فرهادی به‌عنوان یکی از بهترین رویدادهای این دوره یاد کرده بودند. این در حالی است که پیش از این، فیلم «گذشته» در دیگر جشنواره‌های خارجی همچون سیدنی و مونیخ هم به نمایش درآمده بود و در شصت‌وششمین جشنواره فیلم کن توانست جایزه بهترین بازیگر زن را برای «رنیس بژو» به‌همراه بیاورد.

البته این اولین‌بار نیست که فرهادی از جشنواره

هنر

تصاویر از یک کتابفروشی در افغانستان / عکس: شرق

گزارش «شرق» از بازار کتاب‌های ایرانی در افغانستان

هرات، بازار ناب کتاب ایران

آصف احمد

می‌شود، رنگ، طرح و از همه مهم‌تر کاغذ آن است که از همین کشور وارد می‌کنیم و این برایمان گران‌تر از کتاب چاپ‌شده در ایران می‌افتد.»

این ناشر کتاب افزود: «چالش‌های دیگری هم مانند نبود امکانات برای چندرنگه چاپ کردن وجود دارد و کتابی که اینجا چاپ می‌شود، از لحاظ دیزاین و رنگ، آن زیبایی کتاب‌هایی که در ایران چاپ می‌شود را ندارد.» به باور محمدی: «همین بهتر است که ما از ایران کتاب وارد کنیم، چون هزینه‌اش کمتر است و کیفیتش هم بهتر.»

گاهی هم این جستار فراتر از این است. سعید حقیقی نویسنده و روزنامه‌نگار در هرات می‌گوید: «زایش اندیشه در اینجا نیست که کتابی چاپ شود. سپس اینکه ما کسانی را نداریم تا به زبان‌های بیگانه آشنایی خوبی داشته باشند و بتوانند اندیشه‌ها را از دیگر زبان‌ها به ما برسانند، در حالی که این در کشور ایران به‌گونه دیگری است. آنان انبوهی از مترجمان خوب را دارند. هرچند تیغ سانسور و گاهی هم ندانستن درست یک نوشته، برگردان آن را دشوار و پرتناقض می‌کند که از این دست کتاب‌ها هم بسیار است.»

افزایش فروش کتاب

با همه اینها فروش کتاب در مقایسه با سال‌های گذشته در هرات بهتر شده است. افزایش شمار

این موضوع هستند؛ ولی گمرک افغانستان، گاهی مشکل ترانشی می‌کند و کتاب‌ها زمان بسیاری برای بررسی انجام می‌ماند.»

دولت افغانستان همواره نگران این بوده تا ورود برخی کتاب‌ها از ایران به وحدت ملی آن آسیب برساند و برای همین گاهی از ورود کتاب‌هایی که «غیرمجاز» خوانده می‌شود، جلوگیری می‌کند. در سال ۱۳۸۸ بود که هزاران جلد کتاب چاپ شده را گمرک استان نیمروز در مرز جنوب‌غربی افغانستان باایران توقیف کرد و ۱۱عنوان کتاب را به‌بهانه «غیرمجاز» بودن به آب رودخانه هیرمند انداختند. هرچند وزارت اطلاعات و فرهنگ افغانستان از این امر ابراز تاسف کرد؛ ولی این نشان‌دهنده حساسیت دولت در برابر کتاب‌های وارد شده از ایران است. هرچند تاکنون چنین رویدادی در هرات رخ نداده است؛ اما به گفته واردکنندگان کتاب، آنان برای خرید کتاب از ایران با احتیاط عمل می‌کنند.

از سوی دیگر، روی کار آمدن دولت‌های گوناگون در ایران و چرخش چگونگی چاپ کتاب و اینکه چه کتاب‌هایی چاپ شود و چه کتاب‌هایی نه، روی مخاطبان در افغانستان هم تاثیرگذار بوده است.

حقیقی می‌گوید: «در دولت کنونی ایران که چیزی به پایان آن نمانده، سانسور شدید و چاپ‌شدن کتاب‌های برخی از نویسندگان برای افغان‌های این سوی مرز هم پذیرفتنی نیست؛ زیرا مخاطبان نویسندگانی که یا کتاب‌هایشان چاپ نمی‌شود یا سانسور می‌شود جایگزینی برای آن ندارند و این، روی بازار کتاب هم تاثیرگذاراست.»

او گفت: «چند سالی است بازار کتاب‌هایی که به‌گونه‌ای ممنوع، به آگاهی رسانده شده، در اینترنت داغ است؛ زیرا برخی از این کتاب‌ها را خوانندگان از این راه می‌توانند به‌گونه رایگان به‌دست آورند.»

خواسته‌ها

باین چگونگی، بسیاری امیدوارند تا با روی کار آمدن دولت نو در ایران، چاپ کتاب هم با سانسور و چالش روبه‌رو نشود و به گفته حقیقی «همچنان این بستر اندیشه به این سوی مرز هم گسترش یابد.» این کشور نخستین سال‌های پس از طالبان، دولت ایران برای گسترش پیوندهای فرهنگی، دو نمایشگاه کتاب به نام «میتاق نور یک و میتاق نور دو» در هرات برگزار کرد. این نمایشگاه‌های کتاب با استقبال دانش‌جویان و علاقه‌مندان به کتاب روبه‌رو شد؛ ولی به یک‌باره دیگر برگزاری این نمایشگاه‌ها ادامه نیافت. بسیاری، به‌ویژه دانش‌جویان خواستار برگزاری دوباره از این دست نمایشگاه‌ها هستند که این می‌تواند هم بازاریابی خوبی برای ناشارن ایرانی باشد و هم افغان‌ها با تازه‌ترین کتاب‌ها و اندیشه‌ها بیشتر آشنا شوند.

دقایقی کوتاه همراه با ملوان دکلمه ایران «سید وحید عمادی»

به نظر من در پلان‌های اجتماعی بیان اشعار به صورت دکلمه یعنی تبادل احساسات بین مجری و مخاطب و اگر تبادل عاطفی در همان دقایق ابتدایی اجرا حاصل نشود باعث یکنواختی در طول برنامه همچنین روحیه مخاطب شده و در ادامه جذابیت اجرا از دست خواهد رفت.

❧ در حال حاضر مشغول ضبط چه کاری هستید ؟

یکی دو هفته ای هست که درگیر ضبط دو کار تلویزیونی هستم که درونمایه کاملاً جدیدی نسبت به دیگر برنامه های تلویزیونی دارد که انشالله اگر به مشکل خاصی برخورد نکنیم در یکی دو ماه آینده از شبکه سوم سیما و شبکه جام جم پخش می‌شود.

❧ شما به عنوان یک مخاطب رسانه و شهروند فرهنگی کشور ، بیشتر رادیو را می‌پسندید یا تلویزیون ؟

هر دو رسانه جمعی و ملی هستند اما به دلیل مشغله کاری زیاد فرصت تماشای تلویزیون را ندارم. اما سعی می‌کنم روزی یکی ، دو ساعت رادیو گوش کنم

❧ جناب عمادی ، با توجه به اینکه دیگر زمانی تا اجرای برنامه باقی نمانده و تیتراژ ابتدایی برنامه رو به اتمام است دوست داریم سخن پایانی شما را بشنویم :

و در آخر

ما نماییم و عکس ما ماند

کار دنیا همیشه برعکس است.

چهره روز

در گفت‌وگویی زنده عنوان شد

«جانی‌دپ» در اوج، باز نشسته می‌شود

● شرق: «جانی‌دپ» ستاره شناخته شده هالیوود در آستانه ۵۰سالگی به فکر بازنشستگی افتاده است. او در گفت‌وگو با برنامه صبحانه «بی‌بی‌سی» گفته است بعید نیست به زودی از بازیگری کناره‌گیری کند به گزارش «گاردین» دپ در حالی خبر بازنشستگی قریبالوقوع خود را اعلام کرده که در حال حاضر یکی از پول‌سازترین و رکورد گر‌ان‌ترین بازیگر در گینس را به نام خود ثبت کرده است. او در سال ۲۰۱۲ به عنوان بهترین بازیگر سال شناخته شده است. «دپ» که قرار است در قسمت دوم «الیس در سرزمین عجایب» بازی کند در این گفت‌وگوی زنده گفته: «گاهی انسان نگاهی به گذشته‌اش می‌اندازد و می‌بیند بیشتر از آنچه می‌خواسته بگوید، دیالوگ‌هایی برایش نوشته‌اند و او ادا کرده؛ در واقع این سبک زندگی، سراسر جنون است.» جانی دپ در ۲۰سال اخیر، نقش‌های بسیار سخت و عجیب‌وغریبی بازی کرده و قرار است در قسمت پنجم فیلم زندان دریایی با بازیبب بازی کند اما در آستانه ساخت این فیلم می‌گوید: «می‌خواهم دنبال کارهایی بروم که انجاشان به من آرامش می‌دهند البته اینطور نیست که همین لحظه از سینما خداحافظی کنم، اما با بازنشستگی، فاصله زیادی ندارم.»

خبر روز

«فلورانس لیت» از مقابل تالار وحدت تشیع می‌شود

● شرق: مراسم تشیع خواننده و مدرس آواز کر نهم‌مرداد از مقابل تالار وحدت برگزار می‌شود. تشیع پیکر فلورانس لیت، امروز چهارشنبه نهم مرداد از ساعت ۹ صبح با حضور اهالی موسیقی از مقابل تالار وحدت آغاز می‌شود. فلورانس لیت از یک خانواده موسیقیدان در شهر دور انگلستان متولد شد. او از خوانندگان کر، مرس آواز کر و همسر سعید شریفیان، آهنگساز موسیقی کلاسیک کشورمان بود که در بسیاری از آثار سمفونیک به اجرا پرداخت. بسیاری از اعضای گروه کر ارکستر سمفونیک تهران نیز از شاگردان فلورانس لیت محسوب می‌شوند. مراسم یادبود لیت نیز جمعه ۱۱مرداد از ساعت ۱۶:۴۵ تا ۱۸:۳۰ در مسجدالرضا واقع در میدان نیلوفر برگزار می‌شود.